

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben hához hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések Arszabály szerint.

Mi történik?

Európában minden csendes. Ezt mondhatnánk, ha a Balkán félszigeten nem mozogna a föld. A török alkotmányosság beköszöntése megzavarta a kedélyeket. Forradalomról, ellenforradalomról hoznak hírt a sürgönyök. Hogy ezek a sürgönyök milyen természetűek, utalunk egyre közülök. Konstantinápolyból hozta a hírt, hogy fölösleges aggódní a Törökbirodalom miatt, hiszen a színházban török történelmi darabot adtak s ezt még nők is, — értsd török nők is — nyílt páholyból nézték végig. Ezzel jellemzik sok százmillió mohamedán lelkét. Persze, a kérdés az, kik jellemzik? Mi azonban egyelőre nyugodtak lehetünk, mert üdvözlöttük a török alkotmányt.

Perzsiában dühöng a forradalom, ez azonban legfölsőbb Oroszországot meg Angliát nyugtalaníthatja.

Egész Európában a légoceán fölötti uralmat akarják a nemzetek egymásnak, az az mindegyik saját magának biztosítani: Zeppelin, a franciák, az angolok lázasan gyártják kormányozható léghajóik, repülő gépeik mintáit. Hogy e békés lázból minő nyavalya bukkan ki? Csak a próféták lehetnének a megmondói.

Es mi történik nálunk? Nálunk is béke van. Szervezkedünk, de a keresztény szervezkedés ezuttal csakugyan a béke biztosítója, s a haza jövőjé boldogságának csakugyan alapja.

A politikai láthatárt két kérdés zavarja csupán. Az egyik a patriarcha választás, a másik az általános szavazati jog kérdése. A beavatottak mindkettőt anyira veszedelmesnek látják, hogy miattuk kormányválságtól tartanak.

Feltűnt, hogy nem Günther tett személyesen jelentést a királynak a patriarcha választás eredményéről. Részleges kormányválsági hírek röppentek szerte. A szerzők azok voltak, akik Günther nem tudták úgy megbuktatni, mint Polónyit. A kérdés ezen oldalánál fontosabb a másik oldala: ki lesz a patriarcha? Ha nem Zmejnovics, akkor ma ugyszólván az egész szerb nemzetiséggel szemben áll a magyar kormány. Végtére is Zmejnovicsot az egész szerbség választotta meg. Ki tudja, nem válik e Pandora szelencéjévé ez a kérdés?

E fölött annál is inkább tanakodnunk kell, mert hiszen Horvátországban nagy szerb, államellenes összeesküvésnek jöttek nyomára és ezen összeesküvést éppen azok csinálták, akik közelebb állnak Bogdanovics, mint Zmejnovics táborához. A szerb radikálisok ugyanis a leghatározottabban elítélik az összeesküvést, megtagadják a velük való szerbközösséget, sőt ami több, nyíltan hirdetik, hogy az összeesküvők nem is a szerbek, mint inkább a horvátok javára esküdtek össze. Amde itt is türelemmel kell viselkednünk, hiszen Horvátországban naponkint egész csomó embert tartóztatnak le az összeesküvés vádjá miatt. Az igazság tehát majd csak kiderül.

A katonai kérdések, egyelőre nagyon okosan, most nem háborgatnak bennünket. Majd elérkezik ezeknek is az ideje. Annál nagyobb forrongást okoz azonban a választói jog kérdése. A választói jogra vonatkozó törvénytervezet néhány részét, valószínűleg félhivatalosan közzé tették. E részek nagy felháborodást keltettek és a közzétételük után bekövetkezett események a kombinációk hosszú sorának adtak létet.

Azt várták, hogy majd Andrassy gróf megy a király elé a javaslattal és Wekerle ment. Persze ebből ismét a részleges kormányválság hírére kövacsolták. Később azt a hangulatot terjesztették szerteszét, különösen vidéki lapokban, hogy a király nem fogadjale a tervezetet. Ebből általános kormányválságot jósoltak s meg is irták, hogy a Wekerle kabinet után negyvennyolcas Kossuth-kabinet következik.

Hanem, mindezen ellentétes és nem éppen megnyugtató hírek dacára is, nagy béke. Amde ez a béke ne ámitson bennünket, katolikusokat. Ne higyjük, mintha e béke a pihenés idejét jelezné mindig. Ránk nézve a béke a komoly, fáradhatatlan, lelkes szervezkedés ideje legyen. Ha ezt az időt nem használjuk föl a szervezkedésre, hogyan használhatnánk föl a harc zaklatott, izgatott óráit.

Ne higyjük, hogy a béke köpenye ránk nézve nem rejt veszélyt. Furfangos ellenségeink még hatalmasak, ha hatalmuk titkos is. A békét inkább a vihart megelőző szélesendnek tartjuk. Ennek kell okvetlenül tartanunk, mert erre csálhatatlanul következtethetünk az előjelekből. Aki

tehát katolikus, ha van hite, van becsülete s lelkiismerete, mozduljon meg és segítse elő a szervezkedés munkáját, nehogy a béke köpenye alatt lappangó vihar készületlenül találjon bennünket.

Felhívás.

Szabadka szabad királyi város összes iparosaihoz!

Az ipartörvénytervezetnek most megjelent II-ik és befejező része immáron közkezen forog. A szabadkai általános ipartestület részéről jelezzük, hogy hazánk iparosaira soha ily életbevágó és őket közelről érdeklő anyag megvitatása nem bízott. Az ipartörvény módosítása emberöltőkre kiható és alapvető munkát kíván minden érdekelt polgártól, ezt lelkiismeretesen kell teljesíteni, mert nem tulsás, hogy itt lét és nem lét kérdésének elintézéséről van szó. Hazánk összes iparosainak sorsát rejti magában e javaslat, amely — minden jóindulat dacára — nem nélkülözi az emberi gyarlóságból származó hibákat. Hazai iparunk sorsát intéző kereskedelmi kormányunk nagynevű minisztere, Kossuth Ferenc hozzánk intézett leiratában hangsúlyozza, hogy ebből a tervezetből csak azután óhajta elkészíteni a törvényjavaslatot, ha kezei között lesz a hazai iparos világ szabad véleménynyilvánítása. Törvényalkotásunk terén ez az első eset, amidőn a kormány kijelenti, hogy észélyezés nélkül, minden érdekelt polgár bátran megbirálhatja a tervezetet és ezt nemcsak várja, de megköveteli minden ipartestülettől. A szabadkai általános ipartestület előljárósága becsületbeli kötelességnek tartja, hogy ezt a feladatát teljesítse; de hogy mentül sikeresebben felelhessen meg ebbeli kötelezettségének és az iparososztály érdekeinek, általunk felszólítja az ipartestület kebeléből alakult építőiparosok szövetségét, a létező szakosztályokat és minden egyes iparost, hogy ebben a dologban munkatársává szegődjék. Mondja el minden ipari ágazat, minden iparos fentartás nélkül, hogy mit talál sérelmesnek ebben a tervezetben. Gyűjtse össze az adatokat és jelölje meg a tervezet hiányait és nyújtsa be jegyzői hivatalunkba, ahol minden jogos követelés és tényleges sérelem belevéttetik készülő memorandumunkba. Az idő rövidsége miatt kérjük, hogy folyó hó 25-ig tegyék meg észrevételeiket, mivel az anyaghalmoz feldolgozására nekünk is csak néhány nap áll rendelkezésünkre.

Kelt Szabadkán, 1908. évi aug. hó 11-én.

Németh Simon,
ipartestületi jegyző.

Knapecz Jakab,
ipartestületi h. elnök.

Ne járjunk olyan sörccsarnokokba, vendéglőkbe és kávéházakba, hol a .: nem találjuk.
BÁCSKAI NAPLÓT

Aranymise.

— Saját tudósítónktól. —

Ritka szép ünnep virradt Miske községe folyó hó 9-én. Galambósz lelkipásztora ft. Mezey Ignác esperes plébános ur e napon tartotta aranymiséjét, de csendben minden zaj nélkül, holott teljes joggal zájossá is tehetné volna azt. Odakiáltotta volna boszuálló, irigy üldözőinek, hogy hiába ástatok siromat, — ime én mégis megértem örömnapot, de ti a sirba hullottatok mind s én az üldözött ma, mint galambósz aggasztán aranymisében, mint holtakról fogok megemlékezni rólatok, kik siromat akartátok ásni.

Ki ne emlékeznék a 23 év előtti szomorú mélykúti eseményekre, a mikor felfogadott gyilkos bérencek az ablakon keresztül belőttek akkori plébánosuk lakásába, hogy őt láb alól eltegyék?! De tervök nem sikerült, mert az Isten vele volt és megoltalmazta őt. Annyit azonban elért az összeesküvés, hogy ft. Mezey Ignác ur a község békéje kedvéért Miskével cserélt. Azóta 22 év telt el. Üldözői mind a sirban vannak már. Egyik közülök önmaga vetett véget életének, mert lelkiismeretfurdalásaitól üzetve tulfűtött kemencébe bujt s ott szénné égett, egy másik meg világgá bujdosott s hire veszett. Csak ő, az üldözött él még, de nem honol harag a szívében, ellenkezőleg ima száll ajkairól az égbe üldözői számára bocsánatot esdvé. Az a szeretet, melylyel őt Miske népe övezi, elfeledtette vele kálváriáját s épen azért, bár nem csapott zajt, de nem is vonult félre ez alkalomból, hanem saját népével együttörvendve ünnepelte meg aranymiséjét, mely egyébként első Miske történetében.

A manuduktori tisztet ft. Gregorius Mihály fajszi plébános teljesítette, az ünnepi beszédet pedig Petres János horgosi h. plébános egykori káplánja tartotta. A jubilánst számosan keresték fel jókívánataikkal ez alkalomból, de legkellemebben hatott reá kegyelmes Főpásztorunk megemlékezése, a ki hosszú sürgönyben kérte Isten áldását ősz papjára. Az ünnepséget követő vig lakomán több felköszöntő hangzott el s a felszólalók mind egyhangulag azt kérték az Istentől, hogy a jubilánst, az isteni oltalom kegyeltjét részesítse a gyémántmise örömeiben is.

Ez az aranymise különben Szabadkát is érdekli, mert az ünnepelt 14 évig működött Szabadkán mint káplán s annyira kedvelt egyéniség volt, hogy bár nem volt szabadkai szülött, mégis egy ízben Probojcevic Tiló, volt szt. györgyi plébánossal szemben a választáson alig néhány szavazattal maradt kisebbségben. Azért régi, áldásos működése szinteréről mi is kívánjunk: Ad multos annos!

Mükedvelő ifjuság előadása.

— Saját tudósítónktól. —

Bezdán, augusztus 10.

Kitünő művelzetben volt része Bezdán közönségének augusztus 9-én. Ekkor adta elő a bezdáni ifjuság: Földes Imrénék 3 felvonásos drámáját: „A császár katonái”. Nemes, valóban emberbaráti, közérdekű cél lelkesítette a nemes ifjuságot a darab előadására; az összes jövedelmet u. i. a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj-egylete bezdáni fiókjának külön alapja javára engedte át! Ahol, — a mai különben önző világban — ily önzetlen cél hatja át az ifjuság lelkét és tüzei cselekvésre, ott nagy eredményekre jogosító reménye lehet még a jó ügynek és majd a hazának!

A fenkölt célhoz mérten fényesen sikerült az előadás maga is! A magyar, de osztrák katonaság eszmevilága nyer kifejezést a darabban; s mint ilyen ép alkalmas a magyar hazafias érzés és cselekvés meg erősítésére. Az osztrák intrikának áldozatul esik egyik főtiszt árulása folytán egy magyar tiszt. Az áruló barátainak, menyasszonyának elvesztésével bünhődik. Szereplő személyek: Karády István volt Nyáry József,

nyugodtan méltóságteljesen játszott. Karády Zoltán a fia, Bence István. Karády Erzsébet leánya, Bence Boriska, nehéz szerepét határozottan játszotta! Schneller Lajos ezredes, Kélsch György, osztrák, öreg generális alakjában kitünően festett. Marjay István őrnagy, Nagy Mihály, Szillassy Ernő százados, Ruff István, lelki küzdelmeinek kifejezésében tünt ki. Joász Géza, főhadnagy, Benedek Ferenc, egész közvetlenséggel, természetesen előadó képességével kötötte le mindvégig a hallgatóság figyelmét hosszú és változó szerepében! Sárossy Agost főhadnagy, Obereiter Dezső. Dr. Füredi Antal ezredorvos, Círfusz Odön, Keller Gyula, hadnagy, Jagodics Ferenc, az osztrákos katonavilág kitünő alakja! Szedlacek István, tiszt-helyettes, Szilvási János, hangja, előadása kifogástalan volt! Ferenc, szolga Karádyéknál, Benedek Dezső, aránylag rövid szerepében pompásan játszott, megjelenése, szolgálata oly természetű volt, hogy az életben természetesebb nem lehet. Pintér István közlegény, Bence István, az atyját, ki a küzdelemben elesett, visszakövetelő katonai erőteljes hangját és bánkódását jelesen fejezte ki!

Szolgáljon a bezdáni ifjuság előadása követendő példaképül! Nemesedjék a szív! Erősödjék a hazafias érzés!

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 15. Lóverseny, állatdíjazás Kamaráson.

Augusztus 19. A Petőfi-asztaltársaság táncmulatsága.

Augusztus 23. A függetlenségi kör rendkívüli közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Augusztus 29. A Katholikus Legényegylet mükedvelői előadása, saját dísztermében.

— **Nagyvárad gyász.** Szmracsányi György, nagyvárad püspök elhunyt alkalomból érsek urunk a következő részvétlívartat intézte a nagyvárad káptalanhoz:

„Mély megilletődéssel értesülvén Szmracsányi püspöktársam és barátom váratlan elhunytáról, legőszintébb részvétemnek és azon buzgó imámnak adok kifejezést, hogy elköltözött nemes lelkét a jó Isten mielőbb részesítse boldogító szinelátásában.

Vásossy Gyula érsek.”

— **Érsek urunk adománya.** A szilvágyi r. k. egyháztanács a legmélyebb hála- és köszönetét fejezi ki Oexcellenciája dr. Városov Gyula érsek urnak, a miért kegyes volt a kántorlak felépítéséhez 500 kor. adományral járulni. *Balint György* plébános.

— **Kereszt feltétel.** A szent-ferenciek zárdájának, az egész katolikus Szabadkának ünnepe lesz, kedvező idő esetén, Nagyboldogasszony napján, augusztus 15-én. Krisztusurunk dicsőségét hirdető templom tornyai már annyira elkészültek, hogy ormaikra felhuzhatják, a világ megváltásának jelképét, a keresztet. A kereszt feltétel délután 3 órakor lesz.

— **A szabadkai kath. legényegyesület** folyó 1908. évi augusztus hó 29-én, este 8 órakor dísztermében (IV. kör, Rákóczi utca 20-ik szám) mükedvelő szini-előadással egybekötött táncvigalmat rendez. Belépődij személyenkint 1 korona. Este a pénztárnál 1 korona 20 fillér. A kíséző anyák a belépődij felét fizetik. Szinre kerül: „Az apások”. Vigjáték 3 felvonásban. Szereplők a következők: Lipostyák József, Karika Ferenc, Károlyi Odön, Krix József, Vörös Ilonka, Kovacsics Laura, Kovács Piroksa, Szécsényi István, Szenti Oszkár, Kiss Juliska, Baics Lázár.

— **Az új ipartestületi pénztárnok.** Deák István volt ipartestületi pénztárnok lemondása folytán megüresedett ipartestületi pénztárnoki állásra az előjáróság f. hó 10-ki ülésén egyhangulag Egrényi Fábrián előjárósági tagot választotta meg.

— **A Kecskeméti Keresztény Szociális Egyesület** augusztus 15-én tartja házszentelési ünnepélyét. Az ünnepély sor-

rendje: Aug. 15-én délelőtt nyolc órakor gyülekezés az egylet helyiségében, fél 9 órakor indulás a disz-zászló alatt testületileg a nagymisére és prédikációra. Az isteni tisztélet után visszatérés az egyleti helyiségbe, hol a házszentelést Brazlovszki Sándor segédlelkész fogja végezni. Főszentelés után kivonulás az udvarba, hol a disz-zászlót a leányokkal és a tisztikarral együtt lefényképezik. Ugyanaz nap este fél nyolc órakor társasvacsora lesz.

— **Ujvidék tisztujtása.** Szeptember 10 dikén jár le az ujvidéki tisztviselőknél hat évre terjedő megbízatása. A polgármester helyettes már ki is írta az új tisztujtásra szóló pályázatot. Polgármesteri, főjegyzői, három közigazgatási tanácsnoki, két árvaügyi tanácsnoki, tisztí főügyészi, aljegyzői, pénztárosi, közgyámi, rendőrfogalmazói, pénztári ellenőri, négy őrnöki, egy végrehajtói, számgyakornoki állás kerül választás alá. A pályázatok szeptember hó 3-dikának déli 12 órájáig nyujtandók be. Főispáni kinevezés által betöltésre kerül a főkapitányi és egy rendőrkapitányi állás. A kérvények ezen állásokért is szeptember 3-dikának déli 12 órájáig nyujtandók be.

— **A megconkitott feszület.** A hazát és vallást felforgató modern eszmék mi módon kezdik megüetelyezni az embereket, tanubizonyosága egy megconkitott, összevisszatört feszület, mely a teledi uton hirdeti egyesek vandalizmusát. Ezelőtt, a régi világban, midőn még nem durvult el az emberek erkölse, ha valaki elment egy feszület előtt, mely a megváltót szimbolizálta, megemelte kalapját, mert azáltal azt tisztelte meg, akit az akép ábrázolt, most úgy lát-szik annyira züllött és romlott lett egyesek gondolkodása, lelkiismerete, hogy nemcsak nem tiszteli meg azt a feszületet, hanem kezét emelve rá megconkitja, összetöri. Akárki csinálja ezt, akár milyen lelketlen embernek a munkája, szégyent jelent ez az egész emberiségre, melyből ki kezd veszni a legtisztetelméltóbbak megbecsülése, s profán lélekkel rugnak fel mindent, ami a modern eszmék mázával nincs körülveve. Gyalázat, hogy akadnak oly elvetemült alakok, kiknek már az utszéli feszület is szemet szur és hősi tetet látnak abban, ha azokat megconkitják, összetörik. Mit a kolozsvári Ellenzék írja a Teledi uton is az egyik feszületnek letörték a kezét, meg a fejét s az a csonka feszület most vándor áll ott. A vallási ereklyéknek megvédése a hatóság kötelessége, éppen azért szigoruan ellen kell őrizni egyes gazemberek munkáját, kik naplopásukat feszületek megconkitásával töltik. Es ha egyet megconcipnek, ne késsék a szigoru büntetés.

— **Borzalmas villámcsapás.** A szombati orkánról érkezett hírek még mindég nem merítették ki teljesen az okozott károk és szerencsétlenségek számát. Legujabban Erkenéztől kapjuk a hírt, mely az eddigiek szerint a szegedi nagy szerencsétlenség után következhetik. Erkenéz közelében ugyanis a villám agyonütött három embert és igen sokat megsebesített. Több gazdasági épületet megrongált, egyet pedig teljesen elhamvasztott a villámokozta tűz.

— **Délvidéki kiszagdák és az adó-reform.** A délvidéki legnagyobb gazdatársadalmi szervezete, a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete, már régebbi idő óta foglalkozik az adóreform s az ezzel kapcsolatos kataszteri revízió kérdésével. Az egyesület kezdeményezésére legközelebb Bogáros község határozta el nagyszabású népgyűlés tartását, amelyen meg akarják sürgetni az adóreform mielőbbi törvényhozási tárgyalását s egyuttal kifejezésre akarják juttatni a kiszagdáknek e javaslatl szemben támasztható kíváncsiságait. A népgyűlés Bogáros (Torontálmege) községben szombaton, augusztus hó 15-én délután lesz. A népgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Schmidt József községi bíró megnyitó beszéde. — 2. Ströbel Péter előadása az adóreformról. (Ströbel Péter a délvidék legnagyobb népszónoka, a közel 12.000 tagot magában foglaló Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesületének megalapítója.) — 3. Engelman

Antal beszéde a kataszteri revízióról. 4. Vita. A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesületének vezető egyénei közül a négyülésen Blaskovics Ferenc apát-kanonok és Dold István titkár vesznek részt.

— **Országos vásár.** Az augusztusi vásár e hó 13-án veszi kezdetét Nagybecskerekben és bezárólag vasárnapig tart. A vásárra mindenféle állat szabályszerű marhalevéllal ellátva, felhajtható.

— **Aki nagyon kíváncsi** annak megmondjuk, hogy ha igazán szórakozni akar, keresse fel a Kossuth-utcai mozgófénykép színházat, hol állandóan új és szenzációs műsor szórakoztatja a közönséget. A tegnapi műsor, mely különösen ötletesen van összeállítva, még két napig látható. Legújabb újdonsága a mozgósínházak a Kowald gyár égése, a Dániosi rablógyilkosok. Szerdán az első tudományos előadás lesz. Szinre kerül Pekár nagyszerű darabja.

— **Gyümölcstermésünk értékesítése.** Az ideai gyümölcstermés, amely nagy átlagban határozottan jónak mondható, az értékesítés, az eladás és feldolgozás nehéz problémája elé állította a magyarországi gyümölcstermelőket, akik a sok áldozattal elért szép eredményt rendszerint nehezen tudják a kellő sikerrel és anyagilag tökéletesen kielégítő módon felhasználni. Ezért Molnár István országos gyümölcstani bizottság magyarországi gyümölcstermelőkhez intézett körlevelében kimerítő felvilágosításokat ad úgy általában a gyümölcs értékesítésére nézve, valamint a nyers állapotban nem értékesíthető gyümölcsfelesleg feldolgozása tekintetében. Az országos gyümölcstani bizottság figyelmezteti azonban úgy az érdekelt köröket, mint magát az érdeklődő közönséget arra, hogy közreműködése nem terjed tovább, minthogy a külföldi vevőknek és a hazai eladóknak pontos jegyzékét nyilvántartja és e jegyzéket kívánatra megküldi.

Uj törvénykönyv!

A szeszadóról

valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról, ugyszintén a szeszkontingens megállapításáról és annak felosztásáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal.

Ára 4 korona.

Kapható: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében SZABADKÁN.

A rágalmazók.

A Szabadkán megjelenő és „Szabadkai Kis Újság”-nak elnevezett sajtotakaróban, a fenti cím alatt egy H. A. névre hallgató senki „ur” cikket írt, amelyben e lap keddi számában én általam írt cikkel és szemlélyemmel foglalkozik. Ne tessék ezt az urat összetéveszteni a mármárosi H. A.-mal, mert nem arról van szó, hanem az ő hitsorsosáról, valami Hirth Aladár „ur”-ról, aki, hogy ha még így halad tovább, nemsokára aligha sejti hol áll meg. Cikkét átolvasva, újra csupa rágalommal és hazugságokkal találkoztam.

Azt, amit kerestem cikkében, tudniillik hogy a multkori cikkemben felsorolt állításaimat megcáfolja, bár mennyire kerestem, képtelen voltam megtalálni. E helyett a győzelemről beszél és a végén kisüti, hogy a győzelem már csak azért is az övéké — a szociáldemokratáké — mert ők a „nép.” No hiszen, köszönöm szépen, ők a nép, ők, akiknek soraiban az ablakbeverők, az utonállók, az ártatlan embereket a nyílt utcán megtámadó sehonnaiak fellelhetők. Ha így nézne ki Magyarország népe, akkor jó néznék ki! A galiciából ide szalajtott jöttmentek merik nekünk magyar munkásoknak azt mondani, hogy ők a nép!

Végül csupán azt jegyzem meg, hogy önnel „Cikkirő ur”, már csak elveimből kifolyólag sem bocsátkozhatom polémiába, míg a cikkemben felsorolt dolgokat meg nem cáfolja.

Zsulyevics Mátyás.

A korcsmajog szerző rabbi.

A Marosvásárhelyett megjelenő Székely Ellenzékből vesszük át, minden kommentár nélkül a következő nyílteret:

„Az ének természetesen — mint rendszeren — Mandelbaum Aron főrabbi urról szól. Széchenyi-tér 56. szám alatt lakik egy Berkovics Márton nevű legény, aki hónapokig engedély nélkül korlátlan italmérést folytatott, amíg csak egy szép napon minden itala lepecsételtetett. Szorult helyzetében Mandelbaum orth. főrabbi urhoz fordult, a tiszteletet nem érdemlő ősz szakáluhoz, ki megszakitva szovátai üdülését, hazajött, hogy nevezett Berkovicsnak, ki még Marosvásárhelyt egy fillér adót nem fizetett a korcsmai engedélyt megszerezze. A rabbi urnak sikerült azon félrevezető indokolással a fáma szerint kikilincselni a szóban levő jogot, miszerint Marosvásárhelyt orth. zsidók részére megbízható kóser étkező nincsen, illetőleg kóser hidegfelvágottak és kóser borok csak a nevezett Berkovicsnál kaphatók és máshol nem is kóser? csak ezen legénynél. Jól tudja azt minden helyi orth. izr. lakos, hogy ez az állítás valótlan, hogy tudniillik más üzletekben nem lehetne orth. kóser élelmi cikkeket kapni, mert helyben minden főutcában van két-három olyan megbízható kóser étkező. Ajánljuk a főrabbi urnak, hogy menjen már a jól megérdemelt nyugalomba, mert szenzációkódásai a szent tora hirdetéseihez összehasonlíthatatlanok, mert mint lelkipásztor más színvonalon kéne álljon hívei szemében. Ha nyugdíjba megy, több sikerrel üzheti szenzációkódásait, de ipart is váltson nyíltan, hogy adót is fizessen. Ajánljuk az esetet a hivatott hatóság nagybecsű figyelmébe, mind olyast, mely azon újonnan alkotott városi szabályrendelettel homlok-egyenest ellenkezik, hogy a Széchenyi-tér semelyik oldalán sem korlátolt, sem korlátlan engedélyt ki nem adnak.

Huszár Mária.

Ismerőseink körében terjesztük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

SPORT.

> **Football verseny.** Érdekes football mérkőzés lesz folyó hó 15-én szombaton délután öt órakor a városligeti football pályán. A szabadkai kereskedő ifjak és a szabadkai II. kerület ifjusági csapata között.

A kereskedő ifjak csapatösszeállítása a következő: Jaramazovics, Kulics, Kopunovics, Jurics, Tumbász, Kozma, Esztergomi, Simókovics, Kalmár, Katymári, Pertics. Szín piros-fehér-zöld. A II. kerület csapatösszeállítása: Aradszki, Kuti, Mátrai, Gönczöl, Szabó, Batancs, Takács, Angyal, Antunovics, Szigeti, Noszián, Báics. Szín kék-fehér.

A mérkőzést Matkovics Miklós tornatanár fogja vezetni. Helyárak: ülőhely 30 fillér, állóhely 20 fillér, diákjegy 10 fillér. Ülőhelyül kényelmes padok lesznek elhelyezve a közönség részére.

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERISÉBET-CRÉM.

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bársonyosítvá és üdévé teszi. Nem zsíros s ennél fogva nappal is használható. **Pörpörések, bőrpedések és bőrkilítések** ellen utóérhetetlen szer. Egy tégely ára 1 korona. 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás. 484-74-8

Kapható:

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bácsmegeye).

REGÉNY.

KLEOPATRA.

Az első benyomás kellemetlen volt. Nagyon ritkán örül annak az ember, ha valakit a saját szobájában talál, ha csak nem lényünk másfele ez a valaki. És ami a fő, Irén talán kétszer sem látogatta meg őt, mióta vendégszeretét igénybe vette. Megpillantva őt, Kleopatrán a vesztély előérzete támadt.

— Vártál? kérde Iréntől azzal a szenvtelenséggel, amely oly erőt kölcsönözött neki.

— Igen, nappal szolgálatban vagy, vagy annyira körülvesznek, hogy nem beszélhetek veled. Elkészés alatt férjem van közöttünk, s amit mondani akarok, ahhoz nem kell tanu.

A fiatalasszony a szánakozó édesség arckifejezését öltötte, ami Kleopatrán a legsötétebb előérzetet kellett föl. De semmit sem árult el, s nyugodtan ült le szemközt nővérel.

— Néném vagy, kezdé a kis hercegné, de én férjnél vagyok, ami, kedves néném, bizonyos fölényt biztosít nekem. Sok oly dolgot hallok, melyek nem jutnak el a te füleidben. De meg vannak dolgok, amiket nem mondanak el az előtt, akire vonatkoznak.

— Rosszat beszéltek fölőlem? kérde Kleopatra, finom kezeit az asztal szélén egymásra helyezve.

— Rólad, nem... Hanem oly dolgokat beszélnek, amik árthatnak neked... árthatnának neked, akarom mondani, ha véget nem vetnek a tereferének.

— Beszélnek, szakitotta fölbe minden izgatottság nélkül a fiatal lány. Azt hiszem, hogy nem ugyanazok beszélnek rólam rosszat, akik véget is akarnak vetni a tereferének.

Titkolt cselét fölfödözve látván, Irén siettette a megoldást.

— Röviden; ha hitetlenkedsz. Azt beszéllek, hogy Neutof nagyon közelről udvarol neked. Sok bizalmasságra jogosítottad föl.

— Irén, kiállt föl Kleopatra, egész magasságában kiegyenesedve.

A hercegné a méltatlankodás e remek szobra mellett nagyon törekenynek, kicsinynek tűnt föl.

— Méltatlankodjál tetszésed szerint, felelte a kis rosszakaratu asszony, hanem mégis beszéllek és mondhatom jogosan. A ti örökös négy szemközötti társalgásaitok árnyékot vetnek, s mikor a kezeidet csókolja csupa hévvel...

Beszélhetett már, nővére nem hallgatta. Irén rosszindulatu szavai törként hatoltak szívébe, s mind mélyebbre furódva csak a pillanatonként növekvő éles fájdalom iránt volt érzéke.

Tehát nem volt elég a makulátlanság, a tiszteletteljes hódolatokat is el kellett utasítani... Hogy kinek tessék? A világnak? A világ nem törődött ezzel és Kleopatra biztosan tudta, hogy a gonosz meggyanusítás egyedül csak nővérenek műve. Mit akarhatott ez a könyörtelen nővér, akitől semmit sem kért, aki önként ajánlotta föl házát és aki most, úgy látszik, szemre hányást tesz neki, hogy e ház iránt nem viseltetik kellő tisztelettel.

— Végre is, szólt méltósággalteli, de a könnyeket csak alik visszatartó tekintetét üldözőjére emelve, mit akarsz tőlem?

— Menj férjhez, válaszolt durván nővére, távozni készülve.

— Most nem akarok férjhez menni, szólt Kleopatra, minden szót külön hangsúlyozva.

— Ugy hát beláthatod, hogy a rossz nyelvek nem járnak messze az igazságtól. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Sch. Gy. Bezdán. Kertészeti iskola csak egy van, Budán. Kertmunkás iskola van Baján, Lőcsén. A szükséges felvilágosításokért sziveskedjék oda fordulni.

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, II-ik körben levő

SÜTŐDÉMET
folyó évi augusztus hó 6-dikán VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,
hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször friss sütemény, fehér és rozskenyér kapható.
A közönség részére sütés naponta kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlva magamat, maradok

teljes tisztelettel

Kunszabó Mihály
sütőmester.

488-43-3

Kölcsey-utca 243-ik szám alatt az emeleten négy nagy s egy kisebb szobából álló

487-7-7

úri lakás

áthelyezés miatt azonnal vagy november 1-re 900 korona évi bérért

kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Szántó András pedellus Kossuth-utca 18. sz.

5 drb 1 évig használt külső-belső ablak

0.85-1.65 méretű eladó

Salga Mátyás építési irodájában

VI. kör, Miklós-utca 25 (Teréz-templom mögött).

Ugyanott

477-4

épület tervrajzok
jutányos áron beszerezhetők.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és fő-tisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, szintartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen-tul is megrendelőimnek teljes bizalmát és meglegedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház, Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

159-86

papi és polgári szabó.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 88.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon, szám 371. Legolesőbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala.

Vasbeton és Rabiczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és diszoklevél.

MORVAI ANTAL ÉS NOVÁK MIHÁLY

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. elő-állítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-csatornázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSŐVEK.

Kerámít és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasúti indóházzal

szemben.

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vizezőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSŐVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

VAKOLATI-KÖPÖR.

Láb-, kéz-, hónalj-

Izzadás ellen

Ártalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, bűzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít.

Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Reform-kenőcs.

Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerárában Szabadkán.

416-59

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.